

Aanvullend onderzoek naar Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen bij vier complexen van Accolade

A&W-notitie: 21-314

opdrachtgever	Stichting Accolade
projectcode	21-314
Auteur(s)	S.F. Ward
status	Definitief
datum	26 september 2022
autorisatie	E. van der Heijden
kwaliteitscontrole	E. Schut
uitvoerder	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden Matrix II k1.08/1.09, 1098 XH Amsterdam Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Methode aanvullend onderzoek	2
3	Resultaten	5
3.1	Complex 212121	5
3.2	Complex 315444	5
3.3	Complex 211060	6
3.4	Complex 211070	7
4	Effectbeoordeling	9
4.1	Complex 212121	9
4.2	Complex 315444	10
4.3	Complex 211060	10
4.4	Complex 211070	11
4.5	Overige soorten	12
5	Conclusies	13
5.1	Complex 212121	13
5.2	Complex 315444	13
5.3	Complex 211060	14
5.4	Complex 211070	14
5.5	Overige soorten	15
6	Literatuur	16
Bijlage I	Kaarten onderzoeksresultaten complex 212121	17
Bijlage II	Kaarten onderzoeksresultaten complex 315444	19
Bijlage III	Kaarten onderzoeksresultaten complex 211060	21
Bijlage IV	Kaarten onderzoeksresultaten complex 211070	23

Referentie

Ward, S.F., 2022. Aanvullend onderzoek naar Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen bij vier complexen van Accolade. A&W notitie 21-314. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Foto op omslag: A&W (Johann Prescher), 2019

© Overname van gegevens uit deze notitie is toegestaan met bronvermelding.

1 Inleiding

In verband met het uitvoeren van sloopwerkzaamheden (gevolgd door nieuwbouw) van vier complexen van Accolade is in 2021 een ecologische beoordeling uitgevoerd om de plannen te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving (Ward, 2021). De conclusie van dit onderzoek was dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen én jaarrond beschermde nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen niet kon worden uitgesloten. Om deze reden heeft Stichting Accolade aan Altenburg & Wymenga gevraagd om aanvullend onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen en nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen. In deze notitie presenteren wij de resultaten van het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen van Gierzwaluw en Huismus, uitgevoerd in het voorjaar/de zomer van 2022. De resultaten van deze onderzoeken worden in het licht van de plannen beoordeeld volgens de ecologische wet- en regelgeving. Het onderzoek naar balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen is reeds uitgevoerd in het najaar van 2021 (Ward, 2021).

De onderzochte complexen zijn de volgende:

- Complex 315444, Joure
- Complex 212121, Heerenveen
- Complex 211070, Jubbega
- Complex 211060, Jubbega

In hoofdstuk 2 van dit rapport is de methodiek van de uitgevoerde onderzoeken opgenomen. Hoofdstuk 3 bevat de resultaten van de onderzoeken en in hoofdstuk 4 is de effectbeoordeling van de beoogde werkzaamheden op de aanwezige natuurwaarden gedaan. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies van hoofdstuk 4 samengevat. In de conclusie van deze rapportage zijn tevens de conclusies uit de rapportage van het najaarsonderzoek samengevat (Ward, 2021).

Altenburg & Wymenga presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het ecologisch onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze rapportage kunnen geen rechten worden ontleend.

Wijziging wetgeving natuur

Naar verwachting treedt per 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Deze nieuwe wet vervangt de verschillende wetten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, waaronder de Wet natuurbescherming. In dit onderzoeksrapport is uitgegaan van het beoordelingskader volgens de vigerende wet- en regelgeving, dus nog niet volgens de nieuwe Omgevingswet. Op basis van de huidige informatie ten aanzien van die nieuwe wet, is het waarschijnlijk dat de conclusies van deze onderzoeken geen aanpassingen behoeven nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Wij adviseren de opdrachtgever echter om indien nodig hierover contact met het bevoegd gezag op te nemen. Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn wanneer de beoogde herinrichting na 1 januari 2023 van start gaat.

2 Methode aanvullend onderzoek

Vleermuisonderzoek

Om te bepalen op welke wijze vleermuizen gebruik maken van het plangebied en de omgeving, is nachtelijk vleermuisonderzoek uitgevoerd. Vleermuisonderzoek dient plaats te vinden volgens het Vleermuisprotocol 2021 (ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus). Daarin is vastgelegd hoe vleermuisonderzoek naar foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes dient plaats te vinden om tot uitspraken te kunnen komen die standhouden in juridische procedures. Bij vleermuisonderzoek moet rekening worden gehouden met een aantal veldbezoeken die gespreid in het jaar moeten plaatsvinden.

In de omgeving van Heerenveen, Jubbega en Joure komen verschillende vleermuissoorten voor, met name Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. Maar ook Baardvleermuis, Franjestaart, Gewone grootovleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Tweekleurige vleermuis en Watervleermuis (NDFF). Een deel van de bovengenoemde soorten maakt mogelijk gebruik van de plangebieden.

Uitgaande van de te verwachten soorten, zijn hier volgens het protocol drie veldbezoeken voor onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen tijdens de zomer uitgevoerd. Het najaarsonderzoek is in de vier complexen reeds in 2021 uitgevoerd (Ward, 2021). Het plangebied is tijdens de veldbezoeken 's avonds en 's ochtends onderzocht met behulp van batdetectoren van het type Pettersson D240x (heterodyne/time expansion). In Tabel 1 staan de data en de weersomstandigheden van de veldbezoeken. Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd onder optimale weersomstandigheden. Zoals in onderstaande tabel is te zien, zijn er bij complex 212121 twee ochtendrondes uitgevoerd in plaats van één. Dit heeft te maken met de grootte van het onderzoeksgebied en de onoverzichtelijkheid ervan. Om de trefkans te vergroten is daarom een extra ochtendronde toegevoegd.

De werkzaamheden bestaan uit de sloop van bestaande gebouwen. Er zullen geen bomen worden gekapt. Omdat de gebouwen gelegen zijn te midden van de bebouwde kom, blijft het bestaande stratenpatroon behouden. Eventueel aanwezige vliegroutes en foerageergebied zullen door uitvoering van de plannen niet worden aangetast. Om die reden is de aanwezigheid van vliegroutes en foerageergebied niet specifiek onderzocht.

Tabel 1. Overzicht van de onderzoeksinspanning en de weersomstandigheden tijdens het vleermuisonderzoek.

Complex	Datum	Periode	Weersomstandigheden
315444	16 mei 2022	Avondronde 1	Temp ± 16 °C, droog, windkracht 3 ZW, 7/8 bewolkt
	17 juni 2022	Avondronde 2	Temp ± 21 °C, droog, windkracht 2 ZW, 1/8 bewolkt
	18 juni 2022	Ochtendronde	Temp ± 17 °C, droog, windkracht 2 ZW, onbewolkt
212121	7 juni 2022	Avond / nacht	Temp ± 12 °C, droog, windkracht 1 O, 2/8 bewolkt
	8 juni 2022	Ochtend	Temp ± 9 °C, droog, windkracht 1 Z, onbewolkt
	5 juli 2022	Avond / nacht	Temp ± 15 °C, droog, windkracht 2 NW, 5/8 bewolkt
	6 juli 2022	Ochtend	Temp ± 14 °C, droog/lichte motregen, windkracht 2 NW, geheel bewolkt
211060	27 mei 2022	Avondronde 1	Temp ± 12 °C, droog, windkracht 3 NW, 3/8 bewolkt

Complex	Datum	Periode	Weersomstandigheden
	20 juni 2022	Avondronde 2	Temp ± 12 °C, droog, windkracht 1 W, 1/8 bewolkt
	21 juni 2022	Ochtendronde	Temp ± 10 °C, droog, windkracht 1 W, 1/8 bewolkt
211070	28 mei 2022	Avondronde 1	Temp ± 11 °C, droog, windkracht 2 NW, 5/8 bewolkt
	21 juni 2022	Avondronde 2	Temp ± 15 °C, droog, windkracht 1 N, 2/8 bewolkt
	22 juni 2022	Ochtendronde	Temp ± 10 °C, droog, windkracht 1 N, onbewolkt

Gierzwaluwonderzoek

Nesten van de Gierzwaluw zijn jaarrond beschermd, omdat deze soort voor het bouwen van hun nesten afhankelijk is van bebouwing. De Gierzwaluw valt onder categorie 2 van de soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Soorten in categorie 2 zijn zeer honkvaste koloniebroeders. Omdat er door uitvoering van de plannen gebouwen worden aangetast, die mogelijkheden bieden voor nestplaatsen van gierzwaluwen, is het noodzakelijk om het plangebied te onderzoeken op de aanwezigheid van deze soort.

Volgens het Soorteninventarisatieprotocol in het kader van de Wnb (Netwerk Groene Bureaus) dient gierzwaluwonderzoek te worden uitgevoerd tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode 1 mei tot en met 15 juli, waarvan één bezoek dient plaats te vinden gedurende de periode dat er jongen aanwezig zijn (20 juni t/m 7 juli). Tussen de bezoeken dient een periode van minimaal 10 dagen te zitten. Het onderzoek dient plaats te vinden gedurende 2 uren voor zonsondergang. Tijdens deze periode is de Gierzwaluw aan het gieren rondom de verblijfplaats en vliegt in en uit de nestplaats (Netwerk Groene Bureaus, soorteninventarisatieprotocol). De weersomstandigheden dienen optimaal te zijn tijdens het onderzoek, dat wil zeggen dat er geen neerslag is en er weinig wind staat (BIJ12, 2017). In onderstaande tabel zijn de bezoekdata weergegeven van het onderzoek in het plangebied.

Tabel 2. Overzicht van de onderzoeksinspanning en de weersomstandigheden tijdens het onderzoek naar gierzwaluwen.

Complex	Datum	Periode	Weersomstandigheden
315444	16 mei 2022	Avondronde 1	Temp ± 17 °C, droog, windkracht 3 ZW, 7/8 bewolkt
	17 juni 2022	Avondronde 2	Temp ± 23 °C, droog, windkracht 2 ZW, 1/8 bewolkt
	5 juli 2022	Avondronde 3	Temp ± 16 °C, droog, windkracht 3 NW, 5/8 bewolkt
212121	9 juni 2022	Avondronde 1	Temp ± 16 °C, droog, windkracht 3 O, onbewolkt
	26 juni 2022	Avondronde 2	Temp ± 20 °C, droog, windkracht 1 Z, 4/8 bewolkt
	7 juli 2022	Avondronde 3	Temp ± 15 °C, droog, windkracht 4 NW, geheel bewolkt
211060	27 mei 2022	Avondronde 1	Temp ± 14 °C, droog, windkracht 4 NW, 3/8 bewolkt
	20 juni 2022	Avondronde 2	Temp ± 14 °C, droog, windkracht 2 W, 2/8 bewolkt
	8 juli 2022	Avondronde 3	Temp ± 18 °C, droog, windkracht 2 NW, 1/8 bewolkt
211070	28 mei 2022	Avondronde 1	Temp ± 12 °C, droog, windkracht 3 NW, 4/8 bewolkt
	21 juni 2022	Avondronde 2	Temp ± 16 °C, droog, windkracht 1 N, 2/8 bewolkt
	9 juli 2022	Avondronde 3	Temp ± 15 °C, droog, windkracht 3 NW, geheel bewolkt

Huismusonderzoek

Nestplaatsen van de Huismus zijn jaarrond beschermd. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen zijn vaak afhankelijk van bebouwing. De Huismus valt onder categorie 2 van de soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Soorten in categorie 2 zijn zeer honkvaste koloniebroeders. Omdat er door uitvoering van de plannen gebouwen worden aangetast, die mogelijkheden bieden voor nestplaatsen van huismussen, is het noodzakelijk om het plangebied te onderzoeken op de aanwezigheid van deze soort.

Volgens het Soorteninventarisatieprotocol in het kader van de Wnb (Netwerk Groene Bureaus) dient huismussenonderzoek te worden uitgevoerd tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei. Tussen de bezoeken dient een periode van minimaal 10 dagen te zitten. Geschikte momenten zijn met name geluidsluwe momenten (zoals tijdens zonsopgang) en zijn afhankelijk van weersomstandigheden (BIJ12 2022). In onderstaande tabel zijn de bezoekdata weergegeven van het onderzoek in het plangebied.

Tabel 3. Overzicht van de onderzoeksinspanning en de weersomstandigheden tijdens het onderzoek naar huismussen.

Complex	Datum	Periode	Weersomstandigheden
315444	12 april 2022	Middag	Temp ± 19 °C, droog, windkracht 1 ZO, bewolking 1/8.
	29 april 2022	Ochtend	Temp ± 9 °C, droog, windkracht 1 N, geheel bewolkt.
212121	13 april 2022	Middag	Temp ± 15 °C, droog, windkracht 2 ZO, geheel bewolkt.
	28 april 2022	Middag	Temp ± 10 °C, droog, windkracht 1 N, geheel bewolkt.
211060	12 april 2022	Middag	Temp ± 16 °C, droog, windkracht 2 O, geheel bewolkt.
	5 mei 2022	Ochtend	Temp ± 10 °C, droog, windkracht 1 NW, 5/8 bewolking.
211070	12 april 2022	Middag	Temp ± 16 °C, droog, windkracht 1 O, 7/8 bewolking.
	5 april 2022	Ochtend	Temp ± 10 °C, droog, windkracht 1 NW, 5/8 bewolking.

3 Resultaten

3.1 Complex 212121

Vleermuisonderzoek

Tijdens het onderzoek naar kraam-/zomerverblijfplaatsen van vleermuizen werden vooral Gewone dwergvleermuizen en Ruige dwergvleermuizen in het plangebied en de directe omgeving daarvan waargenomen. Beide soorten werden vooral foeragerend en overvliegend waargenomen. Daarnaast werden overvliegende Rosse vleermuizen en enkele Laatvliegers vastgesteld.

Tijdens de onderzoekrondes zijn Ruige dwergvleermuizen waargenomen welke sociaal gedrag vertoonden. Dit gedrag werd vertoond vlak bij de zuidelijke gevel van Azaleastraat 13. Op basis van dit vertoonde gedrag kan worden aangenomen dat er zich een zomerverblijfplaats bevindt op dit adres, deze is weergegeven in bijlage 1). Zoals is te lezen in de rapportage van het najaarsonderzoek (Ward, 2021), is er op dezelfde locatie een balts-/paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis vastgesteld. Dat houdt in dat deze locatie jaarrond wordt gebruikt door zowel Ruige als Gewone dwergvleermuis.

In de nabije omgeving zijn daarnaast zomerverblijfplaatsen van Ruige dwergvleermuis en Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze zijn weergegeven in bijlage 1. Aan de Azaleastraat 41 is een zomerverblijfplaats van de Ruige dwergvleermuis aangetroffen, en aan de Geraniumstraat 5 is een zomerverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen.

Gierzwaluwonderzoek

Boven het plangebied zijn grote groepen gierzwaluwen waargenomen tijdens het onderzoek. Een deel daarvan is gierend waargenomen laag boven de woningen aan de Azaleastraat. Er zijn dan ook vier nesten aangetroffen op basis van invliegende gierzwaluwen. Drie van de vier nesten bevonden zich aan de kopse gevel van de Azaleastraat 21. Daarnaast is ook een nest aangetroffen tussen Azaleastraat 17 en 15 in. De locaties van de nestplaatsen van Gierzwaluw zijn weergegeven in bijlage 1.

Huismusonderzoek

Zoals is weergegeven in bijlage 1, zijn er bij het complex 212121 geen huismussen aangetroffen tijdens beide onderzoekrondes. Het biotoop in het plangebied is voor huismussen echter uitermate geschikt door de aanwezigheid van veel groen in de vorm van heggen en bosschages, en de in potentie geschikte daktypes. De afwezigheid van huismussen kan worden verklaard door de aanwezigheid van vogelschroot bij veel daken in de omgeving.

3.2 Complex 315444

Vleermuisonderzoek

In dit plangebied en de directe omgeving ervan zijn diverse soorten vleermuizen waargenomen tijdens het onderzoek naar kraam-/zomerverblijfplaatsen. Met name Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis zijn foeragerend en overvliegend waargenomen. Daarnaast zijn er ook een aantal waarnemingen gedaan van Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis. Tot slot zijn er op 16 mei ook twee overvliegende, niet nader geïdentificeerde, Myotis-soorten langs de westzijde van het plangebied waargenomen.

Ondanks de hoge mate van vleermuisactiviteit tijdens de onderzoekrondes zijn er geen indicaties van kraam- en/of zomerverblijfplaatsen waargenomen. Dergelijke indicaties zijn zwermgedrag of

het zogeheten aantikken van de verblijfplaats. Er kan dus worden geconcludeerd dat er binnen dit plangebied geen kraam- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn (zie bijlage 2). Wel wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door de waargenomen vleermuizen, en dan met name de groenstrook langs de noordwestelijke rand van het plangebied.

Gierzwaluwonderzoek

Tijdens de eerste onderzoekronde van het gierzwaluwonderzoek zijn enkel twee overvliegende gierzwaluwen waargenomen. Tijdens de tweede ronde zijn twee foeragerende gierzwaluwen waargenomen boven de noordwestelijke rand van het plangebied. Wat verderop is ook nest-indicerend gedrag waargenomen van een andere groep van vier gierzwaluwen. Deze bevonden zich echter buiten het plangebied. Op basis van deze onderzoeksgegevens kan worden geconcludeerd dat er binnen het plangebied geen nesten van gierzwaluwen aanwezig zijn (zie bijlage 2).

Huismusonderzoek

Zoals is weergegeven in bijlage 2, zijn er diverse huismussen aangetroffen tijdens de onderzoekrondes. Boven op het dak tussen de woningen aan De Finne 15 en 17 was een huismusman aanwezig. Daarnaast zijn verspreid over het plangebied een aantal foeragerende huismussen waargenomen, die geen binding vertoonden met de woningen in het plangebied. Gebaseerd op deze waarnemingen kan worden vastgesteld dat er zich binnen dit plangebied 1 nest bevindt.

Overige soorten

Daarnaast zijn er binnen en nabij het plangebied spreeuwen waargenomen (zie bijlage 2). Op het dak van De Scharcamp 27 waren twee spreeuwen aanwezig. Het is aannemelijk dat deze vogels in die woningen een nest hebben.

3.3 Complex 211060

Vleermuisonderzoek

Het onderzoek naar kraam-/zomerverblijfplaatsen van vleermuizen toonde aan dat het plangebied en de directe omgeving ervan vooral gebruikt worden als foerageergebied voor Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Enkele individuen van deze soorten vlogen over het plangebied. Daarnaast is tijdens de tweede avondronde ook een overvliegende Rosse vleermuis waargenomen.

Tijdens de rondes zijn er geen indicaties van kraam- en/of zomerverblijfplaatsen waargenomen, zoals zwermgedrag of het zogeheten aantikken van de verblijfplaats. Er wordt dus geconcludeerd dat er binnen dit plangebied geen kraam- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn (zie bijlage 3). Zoals eerder benoemd wordt het plangebied wel gebruikt als foerageergebied door de waargenomen vleermuizen.

Gierzwaluwonderzoek

Het gierzwaluwonderzoek heeft aangetoond dat er geen nesten van Gierzwaluw aanwezig zijn binnen het plangebied. Van de drie onderzoekrondes is er slechts tijdens één ronde een waarneming gedaan van gierzwaluwen. Dit ging om twee individuen die kort boven het onderzoeksgebied rondvlogen. Op basis van deze onderzoeksgegevens kan worden geconcludeerd dat er binnen het plangebied geen nesten van gierzwaluwen aanwezig zijn (zie bijlage 3).

Huismusonderzoek

Bij het complex 211060 zijn enkele huismussen aangetroffen. Eén vrouwtje is foeragerend waargenomen boven op het dak van K. Molweg 12. Verder zijn in de directe omgeving van het plangebied enkele foeragerende huismussen waargenomen. Het foeragerende vrouwtje op het dak toonde geen nestindicerend gedrag. Gebaseerd op deze waarnemingen kan worden geconcludeerd dat er binnen dit plangebied geen (in gebruik zijnde) nesten van Huismus aanwezig zijn.

Overige soorten

Tijdens de onderzoeken bij naastgelegen complexen is ook een waarneming gedaan van huiszwaluwen, een soort waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 2). Deze huiszwaluwen hebben hun nest aan de westelijke gevel van K. Molweg 2 (zie bijlage 3). Deze woning valt net buiten het plangebied. Binnen het plangebied werden geen nestplaatsen van Huiszwaluw aangetroffen.

Daarnaast is in de nok van de westelijke gevel van K. Molweg 12 een nest van de Spreeuw aangetroffen (zie bijlage 3). Deze soort staat vermeld in categorie 5 van de lijst jaarrond beschermde nesten in Fryslân. Categorie 5 houdt in dat deze soort vaak jaarlijks terugkeert naar het nest of de directe omgeving ervan, maar over voldoende flexibiliteit beschikt om zich elders te vestigen indien de broedplaats verloren gaat. Nestplaatsen uit categorie 5 zijn alleen jaarrond beschermd als daarvoor ecologisch zwaarwegende redenen zijn aan te wijzen. Daar is in dit geval geen sprake van.

3.4 Complex 211070

Vleermuisonderzoek

Tijdens het onderzoek naar kraam-/zomerverblijfplaatsen van vleermuizen zijn vooral gewone dwergvleermuizen en laatvliegers in het plangebied en de directe omgeving daarvan waargenomen. Deze soorten werden met name foeragerend en overvliegend waargenomen. Verder werden ook overvliegende en foeragerende rosse vleermuizen vastgesteld.

Rondom de woningen aan Gentiaansingel 22 en 24 werden meerdere gewone dwergvleermuizen waargenomen die gedrag vertoonden dat indicierend is voor een verblijfplaats. Tijdens de avondronde op 22 juni is één Gewone dwergvleermuis waargenomen terwijl deze de gevel aan de kopse kant van nummer 22 aantikte. Daarnaast vertoonden twee andere gewone dwergvleermuizen diezelfde avond zwermgedrag, afgewisseld met het aantikken van dezelfde woning op nummer 22. Op basis van dit vertoonde gedrag kan worden geconcludeerd dat er zich een zomerverblijfplaats bevindt op Gentiaansingel 22, deze is weergegeven in bijlage 4.

Gierzwaluwonderzoek

Het onderzoek naar Gierzwaluw heeft ook bij dit complex aangetoond dat er geen nesten van deze soort aanwezig zijn binnen het plangebied. Van de drie onderzoekrondes is er slechts tijdens één ronde een waarneming gedaan van Gierzwaluw. Dit ging om één individu dat over het plangebied vloog. Op basis van deze onderzoeksgegevens kan worden geconcludeerd dat er binnen het plangebied geen nesten van gierzwaluwen aanwezig zijn (zie bijlage 4).

Huismusonderzoek

Zoals is te zien in bijlage 4 zijn er meerdere huismussen aangetroffen tijdens de onderzoekrondes. Tijdens de eerste onderzoekronde op 12 april werd een Huismus man waargenomen terwijl deze roepend op het dak tussen de huisnummers 24 en 26 zat. Daarnaast werd die dag ook een Huismus waargenomen met voer in de snavel voor kuikens. Tijdens de tweede veldronde, op 5 mei, werden twee roepende mannen op het dak van Gentiaansingel

nummer 22 vastgesteld. Verderop op het dak van nummer 34 is tot slot nog een roepende man waargenomen. In de omgeving zijn nog wat foeragerende huismussen gezien. Gebaseerd op het nestindicerende gedrag dat de Huismus mannen vertoonden, kan worden vastgesteld dat er zich binnen dit plangebied vier nesten bevinden.

4 Effectbeoordeling

4.1 Complex 212121

Vleermuisonderzoek

Binnen het plangebied is één zomerverblijfplaats aangetroffen van Ruige dwergvleermuis, welke tevens in het najaar gebruikt wordt door Gewone dwergvleermuis als balts-/paarverblijfplaats (Ward, 2021). Deze bevindt zich bij de zuidelijke gevel van Azaleastraat 13. Volgens de plannen worden de woningen in het plangebied gesloopt. Dat betekent dat deze verblijfplaats daarmee verloren gaat. Daarmee ontstaat er dus een conflict met de Wet natuurbescherming.

Er zijn daarnaast twee zomerverblijfplaatsen aangetroffen buiten het plangebied. Dit zijn een zomerverblijfplaats van de Ruige dwergvleermuis bij de Azaleastraat 41, en een zomerverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aan de Geraniumstraat 5. Om de functionaliteit van deze verblijfplaatsen te behouden dient gedurende de werkzaamheden lichtuitstraling op deze woningen en op de aanwezige bomenrijen te worden voorkomen. Met deze maatregel worden deze verblijfplaatsen door de uitvoering van de plannen niet aangetast. Ten aanzien van deze verblijfplaatsen ontstaat er dan geen conflict met de Wet natuurbescherming.

Voor het aantasten van de zomerverblijfplaats van Ruige dwergvleermuis dient voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân). De ontheffingsaanvraag dient te worden vergezeld van een activiteitenplan, waarin mitigerende en compenserende maatregelen zijn opgenomen om negatieve effecten zo goed mogelijk te beperken. Deze maatregelen zullen in ieder geval moeten bestaan uit het realiseren van tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de Ruige dwergvleermuis, en een goede fasering van de werkzaamheden in de tijd.

Tijdens het najaarsonderzoek zijn ook twee balts-/paarverblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze resultaten worden ook meegenomen in de conclusie van dit rapport. Een meer gedetailleerde uitwerking van de resultaten en effectbeoordeling van de najaarsonderzoeken is uitgewerkt in Ward (2021).

Gierzwaluwonderzoek

In de gebouwen binnen het plangebied zijn vier nesten van Gierzwaluwen vastgesteld. Drie nesten bevinden zich aan de kopse gevel van de Azaleastraat 21, en één nest bevindt zich tussen Azaleastraat 17 en 15 in. Met de beoogde sloop van deze woningen gaan deze nestplaatsen verloren. Hierdoor ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming.

Voor het aantasten van de nesten van Gierzwaluw dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân). De ontheffingsaanvraag dient te worden vergezeld van een activiteitenplan, waarin mitigerende en compenserende maatregelen zijn opgenomen om negatieve effecten zo goed mogelijk te beperken. Deze maatregelen zullen in ieder geval moeten bestaan uit het realiseren van tijdelijke en permanente alternatieve nestplaatsen voor de Gierzwaluw, en een goede fasering van de werkzaamheden in de tijd.

Huismusonderzoek

Tijdens het huismusonderzoek zijn er geen huismussen aangetroffen. Dat wil zeggen dat er geen nesten binnen het plangebied (in gebruik) zijn. Echter is het biotoop in het plangebied zeer

geschikt voor huismussen. Om die reden is het advies alsnog om bij de nieuwbouw rekening te houden met permanente nestplaatsen voor huismussen in het kader van extra ecologische voorzieningen. Op die manier kan een 'groene plus' worden gerealiseerd.

Door uitvoering van de geplande werkzaamheden ontstaat geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van de Huismus.

4.2 Complex 315444

Vleermuisonderzoek

Binnen het plangebied en in de directe omgeving daarvan zijn geen zomer- en/of kraamverblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door vleermuizen, maar zoals in de quickscan eerder al is vastgesteld (Ward, 2021) is er in de omgeving van het plangebied voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Door uitvoering van de geplande werkzaamheden ontstaat er dus geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van kraam- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen.

Tijdens het najaarsonderzoek is wel één balts-/paarverblijfplaats van de Ruige dwergvleermuis en één balts-/paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze resultaten worden ook meegenomen in de conclusie van dit rapport. Een meer gedetailleerde uitwerking van de resultaten en effectbeoordeling van de najaarsonderzoeken is uitgewerkt in Ward, 2021.

Gierzwaluwonderzoek

Binnen het plangebied van complex 315444 en in de directe omgeving daarvan werden geen jaarrond beschermde nesten van de Gierzwaluw vastgesteld. Door uitvoering van de geplande werkzaamheden ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van de Gierzwaluw.

Huismusonderzoek

Na het huismusonderzoek is vastgesteld dat er binnen dit plangebied één nest van Huismus aanwezig is. Deze bevindt zich waarschijnlijk onder het dak van De Finne 15 of 17. Met de beoogde sloop van deze woningen gaat deze nestplaats verloren. Hierdoor ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van Huismus.

Voor het aantasten van het nest van Huismus dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân). De ontheffingsaanvraag dient te worden vergezeld van een activiteitenplan, waarin mitigerende en compenserende maatregelen zijn opgenomen om negatieve effecten zo goed mogelijk te beperken. Deze maatregelen zullen in ieder geval moeten bestaan uit het realiseren van tijdelijke en permanente alternatieve nestplaatsen voor de Huismus, en een goede fasering van de werkzaamheden in de tijd.

4.3 Complex 211060

Vleermuisonderzoek

Binnen het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn geen zomer- en/of kraamverblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door vleermuizen, maar zoals in de quickscan eerder al is vastgesteld (Ward, 2021) is er in de omgeving van het plangebied voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Door uitvoering van de geplande werkzaamheden ontstaat er dus geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van kraam- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen.

Tijdens het najaarsonderzoek is wel één balts-/paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze resultaten worden ook meegenomen in de conclusie van dit rapport. Een meer gedetailleerde uitwerking van de resultaten en effectbeoordeling van de najaarsonderzoeken is uitgewerkt in Ward, 2021.

Gierzwaluwonderzoek

Binnen het plangebied en in de directe omgeving daarvan werden geen jaarrond beschermde nesten van de Gierzwaluw aangetroffen. Door uitvoering van de geplande werkzaamheden ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van de Gierzwaluw.

Huismusonderzoek

Binnen het plangebied van complex 211060 en de directe omgeving daarvan werden geen jaarrond beschermde nesten van de Huismus vastgesteld. Door uitvoering van de geplande werkzaamheden ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van de Huismus.

4.4 Complex 211070

Vleermuisonderzoek

Binnen het plangebied is één zomerverblijfplaats aangetroffen van Gewone dwergvleermuis. Deze bevindt zich bij de zuidelijke gevel van Gentiaansingel 22. Volgens de plannen worden de woningen in het plangebied gesloopt. Dat betekent dat de zomerverblijfplaats daarmee verloren gaat. Daarmee ontstaat er dus een conflict met de Wet natuurbescherming.

Voor het aantasten van de zomerverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis dient voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân). De ontheffingsaanvraag dient te worden vergezeld van een activiteitenplan, waarin mitigerende en compenserende maatregelen zijn opgenomen om negatieve effecten zo goed mogelijk te beperken. Deze maatregelen zullen in ieder geval moeten bestaan uit het realiseren van tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de Gewone dwergvleermuis, en een goede fasering van de werkzaamheden in de tijd.

Tijdens het najaarsonderzoek is ook één balts-/paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze resultaten worden ook meegenomen in de conclusie van dit rapport. Een meer gedetailleerde uitwerking van de resultaten en effectbeoordeling van de najaarsonderzoeken is uitgewerkt in Ward, 2021.

Gierzwaluwonderzoek

Binnen het plangebied en de directe omgeving daarvan werden geen nesten van de Gierzwaluw aangetroffen. Door uitvoering van de geplande werkzaamheden ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van de Gierzwaluw.

Huismusonderzoek

Tijdens het huismusonderzoek is vastgesteld dat er binnen dit plangebied vier jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn van Huismus. Een nest bevindt zich tussen Gentiaansingel 24 en 26 in. Onder het dak van Gentiaansingel 22 bevinden zich twee nesten van Huismus. Tot slot is er ook een nest vastgesteld onder het dak van Gentiaansingel 34. Met de beoogde sloop

van deze woningen gaan deze nestplaatsen verloren. Hierdoor ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming.

Voor het aantasten van de nesten van Huismus dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân). De ontheffingsaanvraag dient te worden vergezeld van een activiteitenplan, waarin mitigerende en compenserende maatregelen zijn opgenomen om negatieve effecten zo goed mogelijk te beperken. Deze maatregelen zullen in ieder geval moeten bestaan uit het realiseren van tijdelijke en permanente alternatieve nestplaatsen voor de Huismus, en een goede fasering van de werkzaamheden in de tijd.

4.5 Overige soorten

Binnen complex 315444 en complex 211060 zijn waarnemingen gedaan van spreeuwen. Er is geconcludeerd dat het zeer aannemelijk is dat er zich nesten van deze soort bevinden in het dak van De Scharcamp 27 (complex 315444) en in de nok van de K. Molweg 12 (complex 211060). Er is in dit geval geen reden om de nestplaats van Spreeuw aan te merken als jaarrond beschermd. Wel dient te worden voorkomen dat een eventueel broedgeval door werkzaamheden wordt verstoord. Dit kan door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels of het complex voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te maken voor nestplaatsen van vogels. Wij adviseren om het ongeschikt maken uit te voeren onder ecologische begeleiding van een ter zake kundig ecooloog.

Nabij het plangebied 211060 is een nest aangetroffen van Huiszwaluw. De nesten van deze soort zijn jaarrond beschermd. Het nest bevindt zich echter net buiten het plangebied. Er worden geen negatieve effecten verwacht van de werkzaamheden op de functionaliteit van deze nestplaats omdat het nest afgeschermd is van de werkzaamheden door de woning. Er ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van dit Huiszwaluw nest.

5 Conclusies

Tabel 4. Beknopt overzicht van de conclusies uit de aanvullende onderzoeken inclusief de conclusies van het najaarsonderzoek naar balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen (Ward, 2021).

Conflict Wnb t.a.v. →	Vleermuizen	Gierzwaluwen	Huismussen
Complexnummer ↓			
212121	Ja	Ja	Nee
315444	Ja	Nee	Ja
211060	Ja	Nee	Nee
211070	Ja	Nee	Ja

5.1 Complex 212121

Vleermuizen

Binnen het plangebied is één zomerverblijfplaats van de Ruige dwergvleermuis aangetroffen. Zoals is te lezen in de rapportage van het najaarsonderzoek (Ward, 2021) wordt deze locatie ook gebruikt als balts-/paarverblijfplaats door Gewone dwergvleermuis. Dat wil zeggen dat de locatie jaarrond in gebruik is door zowel Gewone als Ruige dwergvleermuis. Daarnaast is er tijdens het najaarsonderzoek (Ward, 2021) nog een balts-/paarverblijfplaats aangetroffen van de Gewone dwergvleermuis. Volgens de plannen worden de woningen binnen het plangebied gesloopt, waardoor de verblijfplaats verloren gaat. Daarmee is er sprake van een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuisverblijfplaatsen en dient er ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân).

Er zijn daarnaast twee zomerverblijfplaatsen aangetroffen buiten het plangebied. Eén van de Ruige dwergvleermuis en één van de Gewone dwergvleermuis. Om de functionaliteit van deze verblijfplaatsen te behouden dient gedurende de werkzaamheden lichtuitstraling op deze woningen en op de aanwezige bomenrijen te worden voorkomen. Met deze maatregel ontstaat er dan geen conflict met de Wet natuurbescherming.

Gierzwaluwen

Tijdens het gierzwaluwonderzoek zijn vier nestplaatsen van Gierzwaluw vastgesteld binnen het plangebied. Volgens de plannen worden de woningen waarin zich deze nesten bevinden gesloopt. Hiermee gaan de nestplaatsen verloren. Er is sprake van een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van Gierzwaluw en er dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân).

Huismussen

In het plangebied zijn geen nestplaatsen van de Huismus aangetroffen. Door de plannen ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nesten van de Huismus. Vanwege de geschiktheid van het biotoop voor de Huismus is het advies alsnog om bij de nieuwbouw rekening te houden met permanente nestplaatsen voor Huismussen in het kader van extra ecologische voorzieningen.

5.2 Complex 315444

Vleermuizen

In het plangebied zijn geen kraam- en/of zomerverblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Door de plannen ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van

kraam-/zomerverblijfplaatsen van vleermuizen. Wel zijn er tijdens het najaarsonderzoek (Ward, 2021) twee balts-/paarverblijfplaatsen aangetroffen, één van de Gewone dwergvleermuis en één van de Ruige dwergvleermuis. Daarmee is er sprake van een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuisverblijfplaatsen en dient er ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân).

Gierzwaluwen

In het plangebied zijn geen nestplaatsen van de Gierzwaluw aangetroffen. Door de plannen ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nesten van de Gierzwaluw.

Huismussen

Tijdens het huismusonderzoek is één nestplaats van de Huismus vastgesteld binnen het plangebied. Volgens de plannen wordt de woning waarin zich dit nest bevindt gesloopt. Hiermee gaat de nestplaats verloren. Er is sprake van een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van Huismus en er dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân).

5.3 Complex 211060

Vleermuizen

In het plangebied zijn geen kraam- en/of zomerverblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Door de plannen ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van kraam-/zomerverblijfplaatsen van vleermuizen. Wel is er tijdens het najaarsonderzoek (Ward, 2021) één balts-/paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Daarmee is er sprake van een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuisverblijfplaatsen en dient er ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân).

Gierzwaluwen

In het plangebied zijn geen nestplaatsen van de Gierzwaluw aangetroffen. Door de plannen ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nesten van de Gierzwaluw.

Huismussen

In het plangebied zijn geen nestplaatsen van de Huismus aangetroffen. Door de plannen ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nesten van de Huismus.

5.4 Complex 211070

Vleermuizen

Binnen het plangebied is één zomerverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Daarnaast is er tijdens het najaarsonderzoek (Ward, 2021) één balts-/paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Volgens de plannen worden de woningen binnen het plangebied gesloopt, waardoor de verblijfplaats verloren gaat. Daarmee is er sprake van een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuisverblijfplaatsen en dient er ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân).

Gierzwaluwen

In het plangebied zijn geen nestplaatsen van de Gierzwaluw aangetroffen. Door de plannen ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nesten van de Gierzwaluw.

Huismussen

Tijdens het huismusonderzoek zijn vier nestplaatsen van de Huismus vastgesteld binnen het plangebied. Volgens de plannen worden de woningen waarin zich deze nesten bevinden gesloopt. Hiermee gaan de nestplaatsen verloren. Er is sprake van een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van Huismus en er dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân).

5.5 Overige soorten

Er is geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van overige soorten die zijn waargenomen tijdens de aanvullende onderzoeken. Wel zijn naast de bovenstaande aanbevelingen, de conclusies uit de quickscan van toepassing. Ten aanzien van amfibieën en grondgebonden zoogdiersoorten dient de zorgplicht in acht te worden genomen. Ten aanzien van broedende vogels in het algemeen geldt dat verstoring van broedende vogels en hun nesten dient te worden voorkomen (zie aanbevelingen in de quickscan; Ward 2022).

6 Literatuur

BIJ12 2022. Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0. Juni 2022, Utrecht.

BIJ12 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.

BIJ12 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.

Ward, S.F., 2022. Ecologische quickscan sloopwerkzaamheden vier complexen. A&W-notitie 21-181. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Ward, S.F., 2021. Aanvullend onderzoek naar balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen bij vier complexen van Accolade. A&W-notitie 21-289. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Websites

NDFP

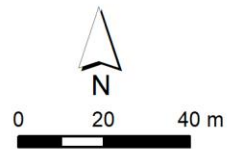
Bijlage I Kaarten onderzoeksresultaten complex 212121

Resultaten huismusonderzoek complex 212121

 onderzoeksgebied

teknr. 21314_001a/24052021/ev
topo: Esri Nederland, Community Map
Contributors

Bijlage II Kaarten onderzoeksresultaten complex 315444

Bijlage III Kaarten onderzoeksresultaten complex 211060

Bijlage IV Kaarten onderzoeksresultaten complex 211070

